

Het siliconencomplot

Een JT-mysterie

Colofon

ISBN: 978 94 6365 606 1
Eerste druk 2024
© 2024 Walther van Venrooij

Uitgeverij Elikser
Ossekop 4
8911 LE Leeuwarden
www.elikser.nl
Drukwerk: CSL digitaal B.V.

Vormgeving binnenwerk en omslag: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Het siliconencomplot

Een JT-mysterie

Walther van Venrooij

Dankwoord

Ik dank de professionals die mij hebben geadviseerd via hun publicaties of daadwerkelijke correcties (mw. C. Onnekink, dr. G. Pruijn, dr. R. Kappel). Ik ben opnieuw grote dank verschuldigd aan mw. G. Peek-IJsselmuiden, die zo vriendelijk was ook het manuscript van dit boek kritisch door te lezen.

Hoofdstuk 1

Stella Mulders

Het beloofde een mooie dag te worden. Ze hadden vroeg ontbeten omdat zoon Karel, veertien inmiddels, een sportdag had op school en van de opwinding niet had kunnen slapen. Dat vond ie een goede reden om ook zijn ouders maar wat vroeger wakker te maken. Samen waren moeder Inge en zoon naar school gefietst en Joost had, na de ochtendkrant vluchtig te hebben doorgenomen, ook de fiets gepakt om naar zijn kantoor te gaan. Eigenlijk wachtte hem daar niets urgents, maar deze vrijdag leek hem ideaal om oude mappen op te schonen en zijn administratie bij te werken. Hij was daar druk mee bezig toen Theo en Henk Zwijnbergen, zijn twee medewerkers, binnenkwamen. Gezamenlijk dronken ze hun eerste kop koffie van die dag. Henk en Theo vertelden over de onderzoeken waar ze mee bezig waren; Joost luisterde en genoot. Dit waren de mooiste uurtjes van de week, besefte hij. Ze werden rond tien uur gestoord omdat er een vrouw het bureau binnenkwam. Ze had een fleurig mantelpakje aan en bestudeerde de foto's die aan de wand hingen totdat de drie mannen in het bureau in de gaten kre-

gen dat ze bezoek hadden. Theo, die zoals gebruikelijk de nieuwe klanten begroette, stond op en wandelde, dankzij de kunstbenen waar hij steeds gemakkelijker mee omging, naar haar toe. Hij stelde zich voor en vroeg of hij haar kon helpen. Ze was een vrouw van rond de vijftig jaar oud, schatte hij. Korte, blonde haren, geen bril en een mooi gevormd gezicht dat nauwelijks was opgemaakt. Ze was nog steeds aantrekkelijk te noemen, ondanks de rimpels rond haar wangen en de iets te volle lippen die duidelijk een 'filler'-behandeling hadden ondergaan.

"Mijn naam is Stella Mulders," begon ze. "Ik zou graag de directeur-detective willen spreken als dat kan."

"Dan moet u Joost hebben, mevrouw. Joost Ternate is de baas hier," antwoordde Theo. "Ik zal vragen of hij u kan ontvangen, want ik dacht niet dat u een afspraak hebt. Is dat correct?"

"Helemaal, jongeman. Ik liep hier langs en volgde mijn ingeving om naar binnen te stappen. Als u kunt vragen of ik gelegen kom, zou ik dat erg fijn vinden."

Even later zat de vrouw tegenover Joost, die zich verontschuldigde voor de ongeordende chaos op zijn bureau. "Vandaag is zo'n beetje een dag van opruimen voor ons, dus u moet maar niet op de troep letten, mevrouw Mulders. U volgde uw ingeving door hier naar binnen te stappen, hoorde ik. Zegt u maar waarmee wij u kunnen helpen." Henk verliet inmiddels de kamer. Theo en Joost konden het wel alleen af. Zij nam kordaat het woord.

"Mag ik u eerst wat vragen. Wanneer er iemand onverwacht overlijdt zonder dat duidelijk is waaraan, mag u dan zo'n overlijden onderzoeken wanneer u een opdracht daartoe hebt ontvangen?"

Joost moest even nadenken hoe hij dit onverwachte verzoek moest plaatsen. “Wanneer de politie geen reden ziet om het onverwachte overlijden te onderzoeken, dan kunnen wij zo- iets natuurlijk wel doen wanneer het kostenplaatje gedekt is. Meestal horen wij dan ook graag van tevoren waarom het onverwachte overlijden onderzocht zou moeten worden. Wat speelt er in de familie of werkkring van de overledene, wat kan het motief zijn om iemand om het leven te brengen, is zelfmoord een optie, enzovoorts. Mijn antwoord op uw vraag is dus bevestigend, maar aanknopingspunten zijn wel- kom en waarschijnlijk noodzakelijk.”

De vrouw knikte en dacht even na. Daarna zei ze op ernstige toon. “Ik begrijp het, mijnheer Ternate. Ik zou graag wil- len dat u mijn dood gaat onderzoeken.” Even flitste het door hem heen dat ze misschien een grapje maakte, maar het on- derwerp was daarvoor te ernstig. Hij wisselde een vragende blik met Theo en keek de vrouw daarna weer aan.

“Uw dood onderzoeken? Ik begrijp het niet. Volgens mij bent u zo levend als maar kan. Wat brengt u ertoe te denken dat u voortijdig zult overlijden en waarom dat onderzocht zou moeten worden?”

“Ik heb redenen om te geloven dat bepaalde mensen mij graag uit het leven zien stappen.”

Joost onderbrak haar, pakte de bandrecorder uit zijn tas en zette die aan. “Om misverstanden later te vermijden, zal ik ons gesprek opnemen. Gaat u daarmee akkoord, mevrouw Mulders?”

“Daar ga ik mee akkoord. Het is misschien ook prettiger om mij gewoon Stella te noemen. Dat praat wat gemakkelijker, vind ik.”

Joost knikte. “Zoals je wilt, Stella. Vertel mij nu maar de reden van je verzoek.”

“Okay, daar gaat ie. Ik ben plastisch chirurg in het Canisius Ziekenhuis en doe als zodanig veel lichaamscorrecties. Met name bij vrouwen die door borstkanker een of meer borsten zijn kwijtgeraakt. Zij kunnen dan een implantaat krijgen, waardoor het gemis van een borst gedeeltelijk kan worden opgevangen. Maar ook veel jonge vrouwen, die door de natuur niet begiftigd zijn met mooie borsten, nemen een implantaat om, laten we zeggen, rondborstiger te worden. Om je een idee te geven. Alleen in Nederland worden er jaarlijks ongeveer 25.000 borstimplantaten geplaatst. Wereldwijd is dat natuurlijk een veelvoud en het wordt al ruim veertig jaar gedaan. Het is echt een miljardenbusiness. Er is dan ook veel concurrentie tussen de verschillende soorten implantaten die op de markt zijn, en zoals je kunt verwachten, wordt deze concurrentiestrijd grotendeels gevoerd via de plastisch chirurg. Wij krijgen premies wanneer we een bepaald implantaat aanbevelen of plaatsen. Voor velen in mijn beroepsgroep is dat een belangrijk verdienmodel geworden, waarbij de belangen van de patiënte soms minder belangrijk zijn.” Ze zweeg even om na te denken hoe ze haar verhaal kon vervolgen.

“Er zijn verschillende soorten borstimplantaten. De belangrijkste zijn de siliconenimplantaten die de vrouw en haar partner ongeveer hetzelfde gevoel geven als een normale borst van vlees en bloed. Daarnaast bestaan er de minder vaak toegepaste implantaten gevuld met andere stoffen zoals fysiologisch zout of methylcellulose. Deze voelen in het algemeen minder lichaamsvriendelijk aan. Alle typen borstim-

plantaten hebben een siliconenomhulsel en dat gaat, als het langer in het lichaam zit, soms door een ruptuur lekken. Er komt een scheurtje in of ze worden op de een of andere manier beschadigd. Wanneer er dan zoutoplossing of bijvoorbeeld een methylcellulose-oplossing uit het implantaat lekt, is er nog niet zo veel aan de hand, maar bij een siliconenimplantaat lekken er relatief kleine siliconenmoleculen uit het implantaat en die zijn wel degelijk gevaarlijk. Het zijn moleculen die graag hechten aan vetzuren en daardoor accumuleren in vetcellen. De omhulling van alle implantaten, ook die welke gevuld zijn met fysiologisch zout of methylcellulose, is gemaakt van siliconenpolymeren en ook uit die omhulling kunnen mogelijk siliconenmoleculen lekken. Wanneer kleine, niet gepolymeriseerde siliconenmoleculen uit het implantaat zweten, en dat gebeurt sowieso bij met siliconen gevulde implantaten, wordt het gevaarlijk. Want die kleine siliconen zijn giftig voor cellen in ons lichaam en veroorzaken ontstekingen en in sommige gevallen zelfs zoveel fysiek ongemak dat de draagster er goed ziek van kan worden. Ze kan bijvoorbeeld een zeldzame vorm van lymfeklierkanker krijgen, maar het is niet uitgesloten dat ook andere ziekteverschijnselen door lekkende siliconen worden veroorzaakt. Daar moet nog veel onderzoek aan verricht worden. Ik heb ruim veertig patiënten onderzocht en beschreven met een ziekte die een meer algemene, maar volgens mij juiste naam heeft gekregen: Breast Implant Illness (BII). Ik heb daar jaren onderzoek aan gedaan, ook in samenwerking met anderen, en de correlatie tussen de ziekteverschijnselen en een lekkend siliconenimplantaat is volgens mij duidelijk. En weten jullie wat het nog erger maakt? Aangezien veel jon-

ge vrouwen kiezen voor zo'n siliconenimplantaat, werkt dat ook door als ze een baby krijgen. Onderzoek laat zien dat die siliconen door de placenta kunnen dringen en ook in moedermelk aanwezig kunnen zijn. De baby krijgt dat rotspul dus ook binnen met alle gevolgen van dien. Ik vind dus dat siliconenimplantaten verboden moeten worden, omdat dat spul, als het uit de implantaten lekt, heel slecht is voor het lichaam. Je begrijpt dat de fabrikanten van deze implantaten niet blij worden van zulke onderzoeksresultaten. Mijn collegae helaas ook niet." Ze zei het met een verdrietige ondertoon en Theo en Joost voelden dat daarin haar grootste zorg zat.

"Bevat zo'n siliconenimplantaat altijd van die kleine siliconemoleculen?" vroeg Theo. "Helaas wel. In principe is zo'n implantaat gevuld met een netwerk van gepolymeriseerde siliconen. Maar de polymerisatie is nooit honderd procent en er blijven altijd kleine moleculen over die niet in het netwerk zitten. Die kleinere moleculen kunnen uit het implantaat zweten of lekken."

Ook Joost had een vraag. "Je hebt dit onderzoek gepubliceerd? Meestal worden onderzoeken die heel veel mensen raken, ook in het nieuws of in de krant besproken. Maar ik heb over dit soort zaken nog niet veel gelezen."

"Je hebt gelijk. Ik heb mijn onderzoek wel gepresenteerd op congressen en in subsidieaanvragen, maar ik moet bekennen dat ik het moeilijk gepubliceerd krijg in een goed tijdschrift. Je wordt verschrikkelijk tegengewerkt wanneer je iets publiceert dat gevaarlijk is voor het verdienmodel van je collegae. En de laatste tijd heb ik echt het gevoel dat ze mij kwijt willen. Mij de mond willen snoeren."

“Je voelt je bedreigd?”

“Het zijn bedekte bedreigingen, maar van mensen die veel macht hebben in ons wereldje. Ik vrees dat het niet lang duurt of ik moet van baan veranderen. Nu ben ik een goede plastisch chirurg, dus ik kom wel weer ergens terecht, maar onderzoek doen zal niet gemakkelijk meer kunnen, misschien zelfs onmogelijk worden. Maar ik wil, koste wat het kost, toch mijn stem tegen siliconenimplantaten laten horen. Dus ik ga door! Vandaar mijn verzoek aan jullie om een onderzoek te doen als mij iets mocht overkomen.”

“Ik begrijp het verzoek maar hoe wil je dit organiseren? Wij werken normaliter via een getekende opdracht, want we zijn natuurlijk wel een bedrijfje met drie medewerkers die ervan moeten leven. Hoe gaan we dat regelen?”

“Daar heb ik over nagedacht. Ik heb een betrouwbare vriend die notaris is. Gerrit Groenewoud, op de Oranjesingel hier in Nijmegen. Ik zal bij hem een bedrag storten voldoende groot om jullie eventuele onderzoek te financieren. Wanneer mij iets overkomt, zal Gerrit jullie bericht geven en dan kun je het met hem en zijn kantoor verder regelen. Lijkt dat okay voor jullie?”

“Lijkt me prima geregeld. Toch wil ik wat persoonlijke gegevens van je hebben voor het archief.” Joost pakte een formulier uit zijn la, greep een ballpoint en begon met noteren.

“Je naam is Stella Mulders of prefereer je dr. Stella Mulders?”

“Ik ben gepromoveerd, dus dr. Stella Mulders is prima.”

“Getrouwd?”

“Mijn man is verleden jaar overleden. Tegen een boom gereden. Een noodlottig ongeluk volgens de politie.”

“Was het ook een ongeluk volgens jou?”

“Ik weet het niet. Hij zou een hartaanval hebben gekregen achter het stuur en daardoor tegen die boom zijn gereden, maar Wim deed veel aan sport, dronk en rookte niet, dus ik heb moeite dat verhaal te geloven. Maar tijdens zo’n plotse-ling overlijden komt er zoveel op je af, dat ik daar verder maar niet moeilijk over heb gedaan. Later heb ik begrepen dat ze geen autopsie hebben uitgevoerd, maar alleen zijn af-gegaan op de suggestie van de arts in de ambulance.”

“Ik zal opschrijven: oorzaak ongeluk onbekend. Er zijn kin-deren?”

“We hebben drie zonen. De twee oudsten zijn getrouwd en wonen op zichzelf. Mijn jongste zoon heeft een eigen appar-tement, maar komt nog regelmatig langs. Hij is nog aan het flierefluiten, heeft wisselende relaties en zo. Mijn kinderen weten overigens niet dat ik hier zit en jullie deze opdracht heb gegeven.”

“Dat is vreemd, als ik dat mag zeggen. Het bedrag dat je bij de notaris voor ons onderzoek wilt reserveren, zal mogelijk opvallen wanneer de erfenis ter sprake komt. Heb je daar-over nagedacht?”

“Dat lijkt me geen probleem. Ik zal het bij de notaris om-schrijven als een gift voor een goed doel en ik zal het doel benoemen. Dus dan wordt dat geld buiten de boedel gehou-den.”

“Slim geregeld. Mag ik vragen hoe de familieverhoudingen zijn. Je kunt goed opschieten met je kinderen en de aange-trouwde dochters?”

Stella hoefde over het antwoord niet lang na te denken. “Het kon beter. Met mijn middelste zoon, Bernard, hij is achten-twintig, kan ik nog wel praten, maar dat kan helaas minder

goed met de twee anderen. De vrouw van mijn oudste zoon Arnaud, ze heet Beatrijs, mag mij niet en laat dat ook regelmatig merken. Daardoor kan ik ook niet zo goed meer overweg met mijn oudste zoon. Bernard, mijn tweede zoon, is getrouwd met Suze. Hij is biochemicus, zij tandartsassistente en met die twee kan ik wel goed opschieten. Leo, gynaecoloog in opleiding, is zesentwintig maar nog niet echt volwassen, vind ik. Het is niet anders. O, ja, er zijn nog geen kleinkinderen.”

“Je hebt, neem ik aan, een testament gemaakt?”

“Natuurlijk. Dat heb ik gedaan bij kantoor Groenewoud. Mijn meeste bezittingen gaan naar goede doelen. De kinderen hebben al geërfd toen mijn man overleed en daar moeten ze het mee doen. Ze vermoeden wel dat ik mijn eigen testament heb, maar weten nog niet wat erin staat. Dat moeten ze van mij nog horen.”

“Dan heb ik de belangrijkste feiten wel genoteerd. Wil je het even doorlezen, je adres, telefoon en emailadres invullen en het geheel dan ondertekenen. Dan is het administratieve deel van ons gesprek achter de rug. Ik stel voor dat we over een jaar weer bij elkaar komen om deze opdracht te evalueren. Is dat goed?”

“Prima.” Stella las wat Joost had opgeschreven, vulde haar verdere gegevens in en ondertekende het formulier tot slot met een zwierige handtekening. Daarna stond ze op, gaf Joost en Theo een hand en vertrok.

Hij was de map ‘Stella Mulders’ aan het opbergen toen hij de klap hoorde. Gillende mensen en een auto die met hoge snelheid wegstootte. Zo snel als hij kon, rende hij zijn kantoor uit en de straat op. Daar had zich inmiddels een kring van men-

sen verzameld rond het aangereden slachtoffer. Hij zag dat het Stella Mulders was, wit weggetrokken en bewusteloos. Haar rechterarm lag er in een vreemde kronkel bij. Iemand had 112 gebeld en de ambulance was er vrij snel. Het enige dat hij nog meekreeg, was dat het slachtoffer nog leefde toen ze in de ambulance werd geschoven.

Twee dagen later besloot hij haar in het ziekenhuis op te zoeken. Bewust ging hij in de middag, want de avonden zouden wel gevuld worden door familie en vrienden. Hij had een bloemetje meegebracht die een hulpvaardige verpleger in een vaas zette. Ze lag er nog wat bleekjes bij, maar was bij kennis en verrassend helder van geest.

“Hallo Stella, dat was schrikken, eergisteren. Hoe is het ermee?”

Ze zuchtte. “Wat aardig dat je mij komt opzoeken, Joost. En ja, hoe is het ermee? Mijn rechterarm is gebroken net zoals twee ribben. Dus geen grapjes maken want lachen doet erg pijn. Verder heb ik een lichte hersenschudding. Ze houden me hier nog een dag ter observatie en dan mag ik waarschijnlijk naar huis. Degene die dit geflikt heeft, zou ik wel eens willen ontmoeten. Is er al iets bekend over de auto en de chauffeur?”

“Ja, ik heb het nagevraagd. Het was waarschijnlijk een joyrider. De witte Renault was gestolen, waarschijnlijk door iemand zonder veel rijervaring, en sloeg op hol. De politie heeft de auto een paar straten verderop gevonden. Het sleuteltje zat nog in het contact.”

“Vingerafdrukken of iets dergelijks?”

“Goede vraag. Nee, de dader had blijkbaar handschoenen

aan. Geen enkele vreemde vingerafdruk of DNA spoor naast die van de rechtmatige eigenares. En die was op het politiebureau om aangifte te doen van diefstal van haar auto. Het zal moeilijk worden te achterhalen wie jou dit heeft geflikt. Gelukkig is het goed afgelopen.”

“Ik heb inderdaad geluk gehad. Je ontdekt echter opnieuw dat het leven erg broos is. Een stom ongelukje en ze kunnen je begraven.”

“Zo is het, Stella. Maar ik ben blij dat je het hebt overleefd.”

Op dat moment kwam het medisch team binnen om met de patiënte te praten. Joost nam afscheid en fietste naar zijn appartement, waar Inge hem met enige verbazing begroette.

“Wat leuk, Joost, dat je wat eerder thuis bent. Kunnen we wat langer borrelen.” Dat leek een goed plan en werd dan ook enthousiast uitgevoerd.

Vier maanden later ontving Joost een uitnodiging van notaris Gerrit Groenewoud om een afspraak te maken.

Hoofdstuk 2

De notaris en de huisarts

Joost was er op zijn fiets naartoe gereden. De Oranjesingel in Nijmegen was berucht omdat je er nauwelijks kon parkeren, maar hij zag dat het notariskantoor toch twee parkeerplaatsen voor klanten had op eigen terrein. Hij liep naar binnen en vertelde de receptioniste dat hij een afspraak had met notaris Groenewoud. Na een paar minuten wachten, kwam die hem halen. Het was een wat oudere man, grijs-wit haar, leesbrilletje, kortom een beëdigd functionaris die waarschijnlijk vele jaren ervaring in zijn rugzakje had.

De kamer van de notaris lag op de begane grond en werd gedomineerd door een groot raam dat uitzicht gaf op de ventweg die parallel liep aan de Oranjesingel. Joost ging zitten in de stoel die de heer Groenewoud hem aanwees, pakte zijn paspoort en zijn kaartje en gaf beide aan de notaris tegenover hem. Die knikte goedkeurend, riep de receptioniste naar binnen en vroeg haar een kopie van het paspoort te maken. Het kaartje werd grondig bekeken en in de map van Stella Mulders gestopt. Even later kreeg Joost zijn paspoort weer terug en kon het gesprek beginnen.

“Mijnheer Ternate, u hebt natuurlijk wel begrepen waarom ik deze afspraak heb gemaakt. Het betreft mevrouw Stella Mulders die verleden week in haar slaap is overleden. Onverwacht moet ik zeggen, maar een mooie dood. Zij heeft mij een aantal maanden geleden gevraagd u daarvan te verwittigen om, zoals zij het omschreef, *mijn dood te onderzoeken*. Zij heeft daarvoor ook gelden beschikbaar gesteld, maar dat weet u al want ze heeft mij verteld over haar bezoek aan uw kantoor. Overigens, zover ik heb begrepen, was haar overlijden wel onverwacht, maar niet ongewoon. De huisarts, die het overlijden moest bevestigen, had het over een hartaanval, die plotseling en genadeloos in haar slaap toesloeg. Het gebeurde wel meer, vertelde zij me. Ik persoonlijk denk dus dat uw onderzoek niet echt nodig is, maar als u het toch wilt doorzetten, zoals Stella wilde, hoeft het niet lang te duren. Mevrouw Mulders heeft tweehonderdduizend euro voor uw onderzoek naar haar dood gereserveerd. Ik verwacht dat dit ruim voldoende is.”

Joost keek op van het grote bedrag. Dat moest genoeg zijn. Hij formuleerde zijn antwoord zorgvuldig.

“Ik denk dat het alleen maar fair is om te doen wat zij ons vroeg en het gereserveerde bedrag lijkt mij inderdaad groot genoeg. Mag ik u daarover een vraag stellen? U hebt het testament van mevrouw Mulders opgemaakt. Klopt het dat de kinderen niets krijgen en alles naar goede doelen gaat?”

“Zo was de situatie een paar maanden geleden, maar mevrouw Mulders was nogal wispelturig. Ze heeft het testament een paar weken geleden aangepast en een van de kinderen toch met een mooi geldbedrag bedeed. Bernard de biochemicus. Hij krijgt een miljoen euro voor zijn weten-

schappelijk onderzoek. Er is wel een voorwaarde gesteld. Het geld moet aan siliconenonderzoek worden besteed. Zoon Bernard leidt een onderzoeksgroep bij de faculteit Geneeskunde van de universiteit hier in Nijmegen.”

“Moet u zo’n bepaling controleren? Dat is toch nauwelijks te doen?”

“Dat valt wel mee. Het grootste deel van het geld is bestemd voor wetenschappelijk personeel dat het onderzoek moet uitvoeren. De kosten van het onderzoek worden door de faculteit Geneeskunde bij ons kantoor gedeclareerd en wij betalen als aan de voorwaarden wordt voldaan.”

“Gingen de andere kinderen akkoord met deze bepaling? Ik kan me voorstellen dat ze enigszins jaloers zouden kunnen zijn omdat hun broer Bernard wel iets erfde en zij niet.”

“Dat weet ik niet, ik heb ze hierover niet gesproken. Haar kennende, heeft mevrouw Mulders dit waarschijnlijk wel overlegd met haar kinderen. En Bernard krijgt het niet persoonlijk, natuurlijk. Dus er is geen reden voor zijn broers om jaloers te zijn.”

“Ik denk dat ik zal beginnen met een gesprek met elk van de kinderen. Kunt u mij hun namen en adressen geven? En wie was de huisarts die haar dood heeft bevestigd?”

“De huisarts was mevrouw Den Hertog. Ik zal mijn secretaresse vragen of zij u de gegevens van de kinderen plus de gegevens van hun partners per email kan sturen. Is dat goed genoeg voor u?”

“Voorlopig zeker. Als ik nog verdere vragen heb dan hoort u die wel. Hartelijk dank alvast voor uw tijd om mij bij te